

TARTALOM

Az emberi élet hagyományvilága (<i>Bevezetés</i>)	5
Család, nagycsalád	7
A család tagjai — rokonságnevek	7
Endogámia	8
Együttélés	10
Rokonsági fokozatok	11
Műrokonság, keresztkomaság	12
Házassági erkölcs	15
Megszólitás	17
Születés, gyermekkor	21
Meddőség, másállapot	22
Szülés, — Boldogasszony ágya	24
Az újszülött	27
Halvaszületett, kereszteleetlenül meghalt gyermek	28
A keresztszülők, keresztnév	31
Korozsma, keresztelő, csök	33
Avatás, Boldogasszony pohara	36
A csecsemő hajdani gondozása	38
Játék, játékszer	45
Világi és liturgikus, rekordációs eredet	45
Kiolvasás	45
A játékok ismertetése	46
Bakabaka	46
Bátyámuram	46
Búzavirágkoszorú	46
Cipó	46
Csillagbukfenc	46
Csont ide	47
Csömcsömgyűrű	47
Csülkőzés	48
Dólézés	48
Dudéllázás	49
Fuss, fuss kata	51
Glikkerözés	52
Gospodi	52
Hajagyöngyehaja	53
Hajócica	53
Hinta	53
Holleva	54
Huhúzás	54
Humócska	54
Iskola	55
Izgória-gárgária	55
Káratatona	55
Kártya	55
Kendörmorzsa	60
Kistisza-Nagytisza	61
Kocsmáros	61
Kötelesbika	61

Métázás	61
Nyilazás	62
Ostorozás	62
Parittyázás	62
Pecsenyeforgató	63
Pimpimbába	63
Rángatósbika	63
Sarokleső	63
Sárga csikó	63
Sárkányozás	63
Sóskázás	64
Súgdosó	64
Szamar	65
Szép Örsébet	65
Vöröskeresztyű	65
Várbahajigáló	65
Zsák	66
Katonáskodás	67
A régi katonaszedés	67
Toborzás 1848-ban	70
Gyerekszázadok	71
Katonaszökevények	71
Beszállásolás	72
Hadjötelezettség, sorozás	74
Újoncélet, katonalevelek	77
Szegedi ezredek	79
Negyvenhatosok	80
Esküvő, lakodalom	83
Előjelek	83
Kézfogó, jegyesség	85
Esküvői előkészület	85
Lakodalmi előkészület	92
Sütés-főzés	92
A menyasszony ágya	96
A lakodalmas ház	99
Esküvő, násznép	101
Vőfély, lakodalmi tisztségek	103
Menyasszony, vőlegény	113
A lakodalmas menet	116
Az esküvő 1895 előtt	117
Az esküvő 1895 óta	122
Hazaérkezés	126
Főlkontyolás, újasszonytánc	137
Kárlátó	140
Bohóskodások	141
Avatás	144
Újasszonypohara	145
Egészség, betegség	147
Történeti áttekintés	147
Az alsóvárosi kolostor orvosi tevékenysége	149
Pestis, kolera	150
A népi orvoslás sajátosságai	156
Orvosi füvek, szentelmények, patikaszerek	158
Javasok, orvosemberek	164
Palika Örzse, Engi Tüdő Vince	164
Betegségek paraszti orvoslása	168
Árpa	168
Cukorbetegség	168
Derékfájás	168
Ebfing	169
Epekő	169

Égés	169
Fejfájás	169
Fog	169
Fülfájás	170
Gancsó	171
Görcs	171
Gutaütés	171
Gyomorbaj	172
Hasmenés	172
Hályog	172
Hideglelés	173
Holttetem	175
Kelevény	175
Köhögés	176
Mádra	177
Nátha	177
Nehézség	177
Nyakfog	178
Nyilamlás	178
Orbánc	179
Pokolkelet	179
Rándulás	180
Reuma	180
Rüh	180
Sárgaság	180
Seb	181
Súly	181
Szemfájás	182
Sze mölcs	183
Szívbj	183
Tífusz	183
Torokfájás	183
Torokgyík	184
Tyúkszem	184
Vadhús	184
Vaktetű	184
Vesekő	184
Veszettség	184
Vérzés	185
Vízibetegség	185
Zsébre	185
Halál, temetés, túlvilág	187
Készülődés a halálra	187
Az utolsó óra	190
Öltöztetés, virrasztás	191
Temetés	196
Halottastánc	201
Tor, etetés	203
Temető, sír	205
Túlvilág, halottlátók	208
A csépai embőr	209
Engi Tüdő Vince	210
A lelei asszony	210
A hazajáró lélek	211
Jeles napok	213
Az esztendő természeti és liturgikus rendje	213
A jeles napok Szeged-táji hagyományvilága	214
Advent	214
A szálláskeresés	219
Miklós	219
Lorettói Boldogasszony	220
Luca	220
Disznóölő Tamás	226

Karácsony böjtje.....	227
Karácsony	235
Karácsony másnapja	235
Két karácsony köze	235
János	236
Aprószentek	238
Szerelmes Tamás.....	239
Szilveszter	239
Újév	240
Jézus nevenapja	241
Vízkereszt.....	241
Farsang	243
Szent Erhard	245
Piroska	245
Ágnes	245
Vince	245
Jórafordító Pál	245
Gyertyaszentelő Boldogasszony	246
Balázs	246
Apollónia	247
Bálint	247
Zsuzsanna	247
Üszögös Szent Péter.....	247
Jégtörő Mátyás	248
Kövércsütörtök	248
Húshagyó	248
Hamvazószerda	252
Nagyböjt	253
Gergely	254
József	256
Benedek	257
Gyümölcsoltó Boldogasszony	257
Hugó.....	258
Fájdalmaspéntek	258
Virágvasárnap	258
Nagyhét	259
Nagycsütörtök.....	260
Nagypéntek	260
Nagyszombat, húsvét	263
Húsvét másnapja	267
Húsvét keddjén	269
Zöldfarsang — kistél	269
György	270
Márk	271
Május elseje	272
Flórián	274
Fagyosszentök	275
Pachomius	275
Nepomuki János	275
Keresztjáró napok	277
Áldozócsütörtök	277
Pünkösöd	277
Pünkösöd másnapján	282
Szentháromságvasárnap	282
Úrnapja	285
Orbán	287
Medárd.....	288
Margit	288
Antal.....	288
Iván	290
János és Pál	291
László király	291
Péter — Pál.....	292

Sarlós Boldogasszony	293
Kármelhegyi Boldogasszony	294
Illés próféta	294
Mária Magdolna	294
Jakab	295
Kristóf	295
Anna	296
Vasas Szent Péter	299
Porcjunkula	300
Havi Boldogasszony	300
Urunk színeváltozása	300
Lőrinc	300
Klára	301
Nagyboldogasszony	301
Két Boldogasszony köze	302
Rókus	302
István Király	302
Rozália	304
Kisasszony	304
Mária	305
Máté	305
Kozma és Damján	305
Mihály	305
Ferenc	306
Terézia	306
Lukács	307
Vendel	307
Szevérus	307
Dömötör	307
Simon-Júdás	309
Mindenszentek	309
Halottak napja	309
Hubert	310
Károly	310
Imre	310
Lénárd	311
Márton	311
Erzsébet	312
Katalin	312
András	312
A hét napjaihoz fűződő hiedelmek	314
Hétfő	314
Kedd	315
Szerda	315
Csütörtök	315
Péntek	316
Szombat	316
Vasárnap	318
A hitélet népi hagyományai	321
Szakraális igények	323
Templom	323
Harang, harangozás	329
Útszéli kereszt	334
Pap, barát	337
Mise, Oltáriszentség	340
Gyónás	343
Angyal — ördög	344
Katekizmus, imádság	347
Szentemberek, koldusok	357
Közösségek	365
Búcsújárás	370
A havibúcsú	371
A kegykép legendái	376

Radna	383
Más búcsújáróhelyek	399
Szentkút	399
Vodica	401
Hajós	401
Topolya	401
Újkígyós	402
Tornya	402
Pálinkáserdő	404
Nyelv, beszéd	407
Az ő-zés	407
Szómagia	410
Hagyományos formai-tartalmi sajátosságok	412
A köznapi beszéd színezése	412
Nyelvi formulák	412
Szólások, közmondások, példabeszédek	414
A népköltészet peremének műfjai	419
Hírversek	419
A falucsúfolók	420
Találós mese ~ tanalóskérdés	421
Csalimesék	423
Kiolvasók	424
Mondókák, szóhablatok	425
Állathang-utánzók	425
A szegedi nyelv jövevényszavai (Függelék)	427
Kozmogónia, természetismeret	429
A világ és ember teremtése	429
A vízözön	434
A világ vége	437
Nap, Hold, csillagok	440
Föld	453
Idő, időjárás, táltoshit	455
Mesemondás	467
A népmesét gazdagító motívumok	467
Legenda és exemplum	467
A török mesevilág	471
Barokk népkönyvek	472
Dugonics és a szegedi mesehagyomány	473
Mesegyűjtés — mesemondók	474
A gyűjtés kezdetei	474
Kálmány Lajos munkássága	474
Borbély Mihály	475
Tombácz János	478
A szegedi mesemondás	486
Történeti mondák	491
Helyi gyökerek	491
Hősök, események, egyéb mondaihletők	491
Attila	491
Árpád	492
Szent István	493
Tatárjárás	494
Toldi Miklós	494
Mátyás király	495
Dózsa György	498
Kis Kampó	499
Az alsóvárosi disputa	500
Hóbiárt basa	501
Balogh Benedek	502
Rúza István	502
„Ja kum Haslia Mertzilia”	502
A megtalált pecsét	502
A Kőbárány	503

Gerentsér György	504
Rákóczi	504
Rúzsza Dániel	505
Mária Terézia	506
József császár	506
Kossuth Lajos	507
Rúzsza Sándor	507
Ferenc József	516
Rudolf	518
Történeti énekek és rokonművek	521
Történeti énekeink időrendben	521
A hódoltság kora	521
Balassi-hagyományok	523
A Rákóczi-nóta	524
Rabénekek	525
Köblös nóta	528
A szabadságharc idejének énekei, dalai	528
Háborús dalok	529
A ponyva szegedi világa	533
Kováts István, Tömörkény tanúsága	533
Gyermekkorunk ponyvaolvasmányai	534
A Grün-nyomda és társai	534
Istóriák	535
Gilitze István éneke	536
Náty József versezete	536
Palásti úr	537
Nyomorúság az életöm	538
Az árvíz	539
Szécsi Jóska	540
Rudolf királyfi	541
Gyömbér Pali	541
Diószegi Flórián	543
Kidalolás	547
Deák Gyuri	547
Pósa Rozi	548
Ballada	549
Kálmány Lajos munkássága	549
A szegedi táj balladakincse	550
A befalazott feleség	550
Az elcsalt menyecske	550
A gyermekét elhagyó menyecske	550
Három árva	552
A szegyenbe esett lány	553
A nászmenetben haldokló menyasszony	554
Anna	555
Két rabtestvér	556
Törökrabolta lány	557
A töröktől hazaszökött lány	558
Fia-rabolta anya	558
Halálatáncoltatott lány	559
A megszólaló halott	561
A szeretet próbája	562
Révészök nótája	563
Kétféle menyasszony	565
A házasuló királyfi	566
Rossz feleség	567
Megcsalt férj	568
Cinegemadár	568
A halálraitélt húga	569
A pávát őrző leány	570
A jáger meg a lánya	571
A gyilkos föladja magát	571
Szűcs Mariska	572
A kiirtott kocsmáros család	573

A szögedi nemzet zenéje (<i>Paksa Katalin</i> tanulmánya)	575
A szegedi népzene gyűjtés múltja	575
A dallamanyag általános jellemzése	578
Népi hangszerek, hangszeres zenélés	582
Paraszthangszereink	583
A virgina	584
Tekerő	584
Duda	585
Citera	590
Tambura	592
Cimbalom	593
Harmonika	593
A muzsikálók	594
Parasztbanda	594
Cigányok	596
A dalolás rendje	598
Stílusrétegek, történeti értékelés	599
Tájékoztató és jelmagyarázat	602
Rövidítések	602
A dallamok zenei rendje	604
Kottás dallamgyűjtemény	607
I. Recitatív formák	607
II. Ütempáros dalok	613
III. Összetett kötetlen szerkezetek	633
IV. Strofikus dalok	645
A dallamok jegyzetei	861
A gyűjtők névsora	887
Zenei mutatók	888
Szótagszám-mutató	888
Kadenica-mutató	892
Helynévmutató	895
Dalszöveg-mutató	897
Irodalom	903
Táncélet (<i>Felföldi László</i> tanulmánya)	907
A tánc szegedi múltja	907
A táncélet alkalmai	910
Táncfajták	915
Szólótáncok	915
Olajos	915
A verbung	917
A jópálos	918
Párostáncok	919
<i>Utószó</i>	923
Das „Geschlecht von Szöged“. Das Volksleben in der Gegend um Szeged. Dritter Teil. (<i>Zusammenfassung</i>)	931
Die Familie	931
Geburt, Kindheit	931
Spiele, Spielzeuge	931
Soldatenleben	932
Hochzeit	932
Gesundheit, Krankheit	934
Der Tod, das Ableben	934
Denkwürdige Tage	935
Völkisches Glaubensleben	938
Die Sprache	939
Volkskosmogonie und Naturkenntnis	940
Märchen	941
Historische Sagen	941
Historische Gesänge und dergleichen	941
Balladen	942
Volksmusik	942
Volkstanz	943